

- V oboch štátoch chýba systematická podpora trvalo udržateľného a organického poľnohospodárstva, rozvoja hospodárenia a podnikania v chránených oblastiach, ako aj v ostatných horských a podhorských oblastiach.

- Aktivitám príslušných ministrov, predovšetkým ministerstva životného prostredia a ministerstva poľnohospodárstva, chýba veľmi potrebná kooperácia.

- Terajšia centralizácia štátnej moci nepriaznivo ovplyvňuje možnosti rozvoja vidieckej krajiny v oboch štátoch, rovnako pôsobí aj nedostatočne postupujúca demokratizácia spoločnosti.

- V oboch štátoch chýba ochota

uľahčiť dôsledky novovzniknutej štátnej hranice predovšetkým pre miestnych obyvateľov.

S odvolaním sa na závery 1. konferencie o obnove krajiny v Bielych Karpatoch požadujeme nápravu tohto stavu, predovšetkým úpravu legislatívy a daňového systému, rozvoj systematickej podpory trvalo udržateľného a organického poľnohospodárstva a malého podnikania na vidieku, ďalej požadujeme decentralizáciu štátnej moci a posilnenie demokracie.

Vyzývame príslušné orgány štátnej správy, aby začali spoločne pracovať na opatreniach, ktoré by uľahčili život obyvateľom žijúcim v blízkosti štátnej hranice.

Vyzývame príslušné štátne orgány Slovenskej republiky, aby pokračovali v úsilí o vyhlásenie slovenskej časti Bielych Karpát za biosférickú rezerváciu UNESCO.

Odporúčame štátnym orgánom obidvoch štátov venovať pozornosť a brať do úvahy záverečný dokument celoeurópskej konferencie o starostlivosti o horskú a podhorskú krajinu Euromontana v Krakove a zväziť zaradenie územia Bielych a Bílych Karpát medzi horské oblasti v zmysle Charty horských a podhorských oblastí, pristúpiť k posúdeniu a potom i ratifikácii tejto zmluvy."

**Mikuláš Huba
Igor Michal**

ENVIWEATH '96

Medzinárodná konferencia **Enviweath '96** o environmentálnych aspektoch zvetrávania sa konala 1.–3. decembra 1996 v Brne, pri príležitosti odštartovania Projektu IGCP #405 *Anthropogenic Impact on Weathering Processes*. Podujatie zorganizovali vedúci projektu Peter Súlovský a Jozef Zeman z Katedry mineralógie, petrografie a geochemie Prírodovedeckej fakulty Masarykovej univerzity v Brne.

Každý účastník dostal zborník abstraktov v angličtine, rokovacom jazyku konferencie. Sú v ňom aj ďalšie informácie o projekte: o dobe jeho trvania (1996–2000), finančnom zabezpečení na jednotlivé roky (5700 USD bolo pre r. 1996), ako aj o zámeroch a cieľoch finančnej podpory (unifikácia prístupu a experimentálnej techniky, zníženie kontroverzie vedeckých výsledkov štandardizáciou analytických

postupov, referenčných materiálov a experimentálnych metód, konzultácia vedeckých výsledkov, vybudovanie databázy a knižnice). Zborník obsahuje aj abecedný zoznam krajín a inštitúcií participujúcich na projekte s menami riešiteľov. Okrem toho aj kalendár podujatí, plánovaných a rozvrhnutých s výhľadom do r. 2000 na medzinárodnej, národnej a regionálnej úrovni.

Projekt má tri hlavné témy:

- *Teoretické modelovanie* – predpokladá zosumarizovať adekvátne termodynamické údaje, stanoví limity ich platnosti, venovať úsilie formulácii lineárnych i nelineárnych modelov a kooperácii s laboratórnym i aplikovaným výskumom.

- *Experimentálny (laboratórny) výskum* – so zameraním na štúdium interakcie hornina–minerál–voda za rôznych podmienok až po totálnu degradáciu zdrojového materiálu. Taktiež na štúdium vplyvu mikrobiologickej aktivity a organických rozpúšťadiel na tento proces.

- *Aplikačný výskum* – so zameraním na rôzne typy zvetrávania prírodného i priemyselného materiálu s ohľadom na prevenciu, resp. od-

vrátenie hroziaceho nebezpečenstva pre životné prostredie. Táto téma sa ďalej rozčleňuje:

- *Zvetrávanie ako príčina dezintegrácie objektov* vrátane identifikácie nebezpečenstva na mechanickú integritu veľkých konštrukčných diel (vodných diel, cestných komunikácií, historických a kultúrnych objektov, monumentov a pod.
- *Zvetrávanie ako zdroj znečistenia*. Riziká pre životné prostredie: *ťažké kovy a iné toxické prvky* uvoľnené do pôdy a hydrosféry (prach, banský odpad, popol atď.), *acidifikácia* (pôdy i vody) prostredníctvom zvetrávania sulfidických rúd, *kontaminácia sedimentov a pôdy* priamo i prostredníctvom hydrosféry – zvetrávanie skládok odpadov.

Na konferencii sa zúčastnilo vyše 60 odborníkov z vysokých škôl a vedeckých inštitúcií z ČR, SR, Anglicka, Grécka, Holandska, Južoslávie, Nemecka, Poľska, Rakúska, Slovinska, Švédska, Talianska, Ukrajiny a USA. Účastníci mali možnosť vypočítať si 46 referátov z problematiky posudzovania antropogénneho vplyvu v pro-

cese zvetrávania v nasledujúcich tematických okruhoch:

- zvetrávanie stavebného kameňa,
- anorganický odpadový materiál ako potenciálny zdroj znečistenia životného prostredia,
- migrácia komponentov v procese zvetrávania.

Prednášky i diskusie počas konferencie boli v každom smere poučné a podnetné. V plnom znení majú vyjsť v osobitnom čísle časopi-

su Folia Facultatis Scientiarum Naturalium Universitatis Masarykianae Brunensis.

Podrobné informácie o konferencii možno získať aj na Internete: <http://www.sci.muni.cz/~sulovsky/igcp405.html>, alebo na kontaktných adresách organizátorov: sulovsky@sci.muni.cz, alebo jzman@sci.muni.cz.

Jozef Stankovič

1. medzinárodná konferencia o netopieroch Karpát

V historickom poľskom Krakove sa uskutočnila v dňoch 7.–8. decembra 1996 prvá konferencia zameraná špeciálne na problematiku výskumu a ochrany netopierov v karpatskom horskom systéme **International Conference on the Carpathian Bats**. Usporiadalo ju Chiropterologické informačné centrum v Krakove (Centrum Informacji Chiropterologicznej), ktoré je súčasťou Inštitútu systematiky a evolúcie živočíchov Poľskej akadémie vied. Spoluusporiadateľmi konferencie boli: 2. oddelenie biologických vied Poľskej akadémie vied, oddelenie ochrany prírody Ministerstva pre životné prostredie, prírodné zdroje a lesy, Karpatské národné parky, Nadácia na ochranu karpatskej fauny a flóry a Prírodovedné múzeum v Krakove, v ktorého priestoroch sa podujatie uskutočnilo.

Na konferencii sa zúčastnilo viac ako 30 odborníkov z Poľska, Českej republiky, Ukrajiny a zo Slovenska, chýbali zástupcovia Rakúska, Maďarska a Rumunska, krajín, v ktorých Karpaty ležia, avšak zúčastnili sa zástupcovia Nemecka a Holandska.

V prvý deň po oficiálnych príhovoroch predstaviteľov mesta Krakov, Poľskej akadémie vied a predstaviteľov organizácií ochrany prírody odznelo 9 príspevkov. Hlavné referáty predniesli prof. J. Pawlowski a prof.

B. Woloszyn. Prvý sa venoval problematike biogeografie Karpát, vyzdvihol výnimočnosť tohto pohoria z hľadiska biodiverzity živočíchov a prezentoval súčasné názory osvetľujúce príčiny rozdielnosti a výnimočnosti fauny Karpát. Druhý referát oboznámil so základnými údajmi o stave chiropterologického výskumu v jednotlivých oblastiach tohto horstva. Nasledovali príspevky regionálneho charakteru s informáciami o stave poznatkov a štruktúre fauny netopierov v rôznych regiónoch Poľska (Západné Beskydy, Nízke Beskydy, Tatry, Pieniny, Východné Karpaty), ako aj príspevky viažuce sa na ostatné zúčastnené štáty (Moravské Karpaty v Českej republike, Muránska planina na Slovensku, Ukrajinský Karpat-ský zapovedník).

Hlavné referáty druhého rokova-cieho dňa boli venované charakteristike poľských Karpatských prírodných a národných parkov a ich významu pri ochrane biodiverzity (J. Stachyrak) a vyhodnoteniu aktuálnych problémov ochrany netopierov v Poľských Karpatoch (B. Woloszyn). V druhej časti odzneli ďalšie regionálne príspevky (Poľsko, západné Slovensko, Ukrajina). V tomto bloku referátov vystúpil aj výkonný sekretár Dohody o ochrane netopierov v Európe (EUROBATS) Eric Blen-

cowe. Sekretariát tejto konvencie sídli v nemeckom Bonne. Informoval o stave ratifikácie dohody a o prebiehajúcich európskych projektoch na ochranu netopierov (napr. sledovanie migračných trás, projekt *Miniopterus* s aktívnou účasťou Slovenska, projekt genetického štúdia *Nyctalus noctula*, ekológia *Rhinolophus hipposideros* a pod.).

Väčšina prednášajúcich konštatovala slabú preskúmanosť jednotlivých regiónov, ako aj nedostatok financií a technického vybavenia. Viacerí tiež apelovali na koordináciu výskumu medzi krajinami, najmä v hraničných oblastiach. Tieto a ďalšie problémy boli obsahom rozsiahlych diskusií aj počas zasadnutia za okrúhlym stolom po prednesení všetkých referátov. Časť diskusie vo večerných hodinách bola venovaná budúcnosti tejto konferencie, ako aj spoločným projektom výskumu a ochrany netopierov Karpát. Poľskí kolegovia predniesli návrh na spracovanie Atlasu rozšírenia netopierov v Karpatoch (*Projekt ABC – Atlas of Bats in Carpathians*). Z metodického hľadiska sa narazilo na problém nejednotnosti používaných mapovacích sietí v jednotlivých krajinách. Na záver sa účastníci dohodli, že konferencia sa bude organizovať každé dva roky, za každým v inej karpatskej krajine. Sekretariát EUROBATS zabezpečí vydanie zborníkov z konferencií v anglickom jazyku.

Napriek neveľkému počtu účastníkov konferenciu možno hodnotiť vysoko pozitívne. Bola prakticky prvým impulzom pre koordináciu výskumu a ochrany netopierov ako ohrozenej živočíšnej skupiny v tomto unikátnom regióne Európy. Nemalou mierou prispela k rozvoju spolupráce a kontaktov tesne susediacich kolegov a odborníkov. Je potešiteľné a zároveň zaväzujúce, že úlohu organizátora 2. konferencie o netopieroch Karpát, ktorá sa bude konať r. 1998, zverili Slovensku.

Marcel Uhrin